

VNEUS Mäntylä Marko(VNK)

22.06.2020
JULKINEN

Viite

Asia

Itäisen kumppanuuden päämieskokous videoyhteydellä 18.6.2020

Päämiestason videokokouksen järjestäminen koronavirustilanteesta huolimatta, ja kokouksen korkea osallistumistaso, korostivat itäisen kumppanuuden tärkeyttä. EU- ja IK-maat painottivat sitoutumistaan kumppanuuteen ja sen kehittämiseen. Yhteistyötä koronavirukseen vastaamisessa ja EU:n tukea IK-maille kiiteltiin.

Seuraava itäisen kumppanuuden huippukokous pyritään järjestämään fyysisenä kokouksena maaliskuussa 2021 Brysselissä. Ensi vuoden huippukokouksessa on tarkoitus hyväksyä kumppanuuden tulevat painopisteet. Kevään 2020 IK-tiedonannon ja neuvoston päätelmien katsottiin antavan hyvän pohjan jatkotyölle.

EU-maat painottivat erityisesti poliittisia ja oikeudellisia uudistuksia sekä vahvempaa panostusta erityisesti ilmasto- ja ympäristökysymyksiin sekä talouskysymyksiin. Kumppanimaat nostivat enemmän esille talouteen ja liikenne- ja energiayhteyksiin liittyviä tavoitteita. Tarvetta torjua tehokkaammin disinformaatiota ja vahvistaa viestintää kumppanuuden hyödyistä korostettiin.

Itäisen kumppanuuden (IK) huippukokous oli alun perin tarkoitus järjestää 18.6. Brysselissä, mutta koronaviruspandemian takia kokous muutettiin videoitse järjestettäväksi päämieskokoukseksi. Kokouksen puheenjohtajana toimii Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Michel ja siihen osallistuivat komission puheenjohtaja von der Leyen, korkea edustaja Borrell sekä suurin osa EU-maiden ja 6 kumppanimaan (Armenia, Azerbaidžan, Georgia, Moldova, Ukraina ja Valko-Venäjä) päämiehistä. Kokouksen tekniset järjestelyt toimivat varsin hyvin.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Michel ilmoitti kokouksessa, että seuraava itäisen kumppanuuden huippukokous järjestetään fyysisenä kokouksena Brysselissä maaliskuussa 2021. Tämä sai laajalti kannatusta. IK-huippukokouksia on järjestetty kahden vuoden välein ja edellinen pidettiin vuonna 2017. Kokousta varten ei oltu valmisteltu julkilausumaa. Puheenjohtaja Michel veti kokouksen jälkeen yhteen sen tuloksia medialle antamissaan [kommenteissa](#).

Kokouksen puheenvuoroissa korostettiin itäisen kumppanuuden strategista merkitystä sekä sen puitteissa tehdyn yhteistyön konkreettisia hyötyjä kansalaisille ja vahvistettiin sitoutuminen kumppanuuteen ja sen kehittämiseen. Osassa puheenvuoroista toivottiin ensi vuoden huippukokouksen nostavan entisestään kumppanuuden kunnianhimon tasoa ja konkreettisia toiveita kuultiin erityisesti kumppanimailta.

Ensi vuoden huippukokouksen on tarkoitus hyväksyä kumppanuuden tulevat painopisteet. Kokousta varten neuvotellaan yhdessä kumppanimaiden kanssa hyväksyttävä julkilausuma. Maaliskuussa

julkaistua IK-tiedonantoa (E 58/2020 vp) ja toukokuussa hyväksyttyjä neuvoston päätelmiä pidettiin kokouksessa hyvänä pohjana jatkotyölle. IK-tiedonannossa mainittuja viittä painopistealuetta: 1) talous ja yhteydet kuten liikenne ja energia, 2) vastuulliset instituutiot ml. oikeusvaltio ja turvallisuus, 3) ympäristö- ja ilmastokestävyys, 4) digitaalinen kestävyys ja 5) oikeudenmukaiset ja osallistavat yhteiskunnat, tuotiin esiin hieman erilaisin painotuksin.

Kumppanimaiden yhteiskuntien kestokyvyn vahvistaminen kokonaisvaltaisen turvallisuusajattelun pohjalta, uudistusten jatkaminen ja etenkin poliittiset ja oikeudelliset uudistukset korostuivat erityisesti EU-maiden puheenvuoroissa. Kumppanimaat nostivat enemmän esille talouteen ja liikenne- ja energiayhteyksiin liittyviä tavoitteita. Ilmasto- ja ympäristöyhteistyön vahvempi huomioiminen itäisessä kumppanuudessa sai tukea. Myös tarvetta torjua tehokkaammin disinformaatiota ja vahvistaa viestintää kumppanuuden hyödyistä korostettiin.

Yhteistyö koronaviruspandemiaan vastaamisessa oli yksi kokouksen teemoista. EU:n n. miljardin euron tukipaketti IK-maille, (€ 80 milj. erityisesti Covid-19 -pandemian välittömiin tukitoimiin mm. terveyssektorilla ja € 883 milj. pitemmän aikavälin sosioekonomiseen toipumiseen) sekä EU:n Georgialle, Moldovalle ja Ukrainalle myöntämä € 1,4 mrd suuruinen makrotaloudellinen tukipaketti (josta Ukrainan osuus on € 1,2 mrd) saivat kokouksessa paljon kiitosta. Kumppanimaat toivoivat läheistä yhteistyötä EU:n kanssa jatkettavan myös rajoitusten poistamisen ja elpymisen suhteen.

Suomen puheenvuorossa PMI Marin korosti itäisen kumppanuuden strategista merkitystä ja tarvetta jatkaa kumppanimaiden uudistusten edistämistä. Kevään IK-tiedonannossa kuvatut viisi painopistealuetta ovat hyvä pohja jatkoyhteistyölle. On tärkeää tukea IK-maiden yhteiskunnallisen kestokyvyn ja instituutioiden uudistamista. Suomi korostaa myös oikeusvaltiokehityksen, tasa-arvon ja kestävä kehityksen merkitystä sekä kykyä vastata hybridiuhkiin ja disinformaatioon.

LIITTEET

Asiasanat	itäinen kumppanuus, Eurooppa-neuvosto
Hoitaa	UM, VNK
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, SP, STM, TEM, TPK, TULLI, VM, VTV, YM